



Statsforvalteren i Rogaland

Dato: 23.06.2023

Postboks 59 Sentrum

Dokumentnummer: 21/12323-18

4001 STAVANGER

Deres referanse: 2022/5919

Saksbehandler: Michael W. Kolbeinsen

Vedrørende varsel om omgjøring av vedtak – Karmøy plan ID 2127 klage reguleringsplan detaljplan detaljregulering 4/12 m.fl. Nye Vedavågen skole – ref. 2022/5919

Vi viser til Statsforvalterens brev av 5. juni 2023 med varsel om at Statsforvalteren sitt vedtak om stadfesting av Karmøy kommune sitt vedtak om reguleringsplan Plan-ID 2127 vil bli omgjort.

Sivilombudet har kommet med en uttalelse hvor de konkluderer med at Statsforvalteren i sitt vedtak ikke foretok en tilstrekkelig prøving av kommunens planvedtak jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd. Ombudet mener det er mangler i Statsforvalteren sine vurderinger av om planen var tilstrekkelig utredet på Statsforvalterens vedtakstidspunkt, om det forelå krav om konsekvensutredning og om kommunens vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven §§8-12 var i samsvar med den faktiske situasjonen i planområdet.

Statsforvalteren skal heretter ta en selvstendig prøving av saken sett i lys av Sivilombudets uttalelse. Vi ber om at våre merknader til saken blir hensyntatt i Statsforvalterens nye vurdering før sitt vedtak.

Karmøy kommune har som kjent ikke vært part i undersøkelsessaken til Sivilombudet. Denne gjaldt kun Statsforvalterens vedtak. Som følge av at kommunen ikke har vært part, har den heller ikke vært gitt anledning til å fremsette supplerende opplysninger eller synspunkter rundt undersøkelsessaken hos Sivilombudet.

Nye funn og naturtyper

Naturvernforbundet har kommet med opplysninger som har blitt tillagt stor vekt under Sivilombudets behandling. De nye opplysningene og påstandene har så vidt vi kan se ikke blitt etterprøvd. Biofokus sin rapport synes helt ubetinget å ha blitt lagt til grunn som tilstrekkelig for å kunne fastslå at planen kan få «vesentlige virkninger for miljø eller samfunn».

Kommunen bestrider at rapporten fra Biofokus gir grunnlag for å oppheve detaljreguleringsplan 2127 Nye Veabarneskole. De fleste av de funn som er gjort var kjent ved kommunens behandling. For oversiktens skyld har kommunens naturforvalter redegjort for funn som er gjort i området både før og etter planen var vedtatt. *Oversikten vedlegges som bilag 1.*

Biofokus sin rapport er ikke dokumentert i tilstrekkelig grad. Kommunens innvendinger er for det første at rapporten ikke er mulig å etterkontrollere. Rapporten verken listefører funnene som er gjort, eller stedfester dem, enten ved koordinater eller i et kart. Det er heller ingen bilder av funn eller funnsted i rapporten. Funnene er av en eller annen grunn heller ikke registrert i Artskart.no før den 14.6.2023 og etter at kommunen etterspurte opplysningene. Den foreliggende rapport fra Biofokus er ikke faglig etterprøvable og kan følgelig ikke legges til grunn uten ytterligere undersøkelser.

Karmøy kommune har engasjert Norconsult ved professor emeritus Anders Lundberg som har utarbeidet et notat for vurdering av rapport fra Biofokus. *Notatet vedlegges som bilag 2.*

Professoren konkluderer med at det er lite sannsynlig med rødlistet epifyttisk lav (lav som lever på trær) og at den unge skogen defineres som beitemark i gjengroingsfase. Det vises for øvrig til notatet der det konkluderes med at det neppe kan være regnskog i området.

Kommunen stiller forøvrig også spørsmål ved hvordan denne naturtypen - regnskog - i det hele tatt kommer opp som et alternativ når det eneste konkrete funnet som gjøres som knyttes til naturtypen er en art mose. Naturtypen dominert av bartrær er livsmiljø for en stor gruppe arter, særlig lav og moser. Det burde dermed la seg gjøre å finne mer enn en nøkkelart for naturtypen. En art er sjelden knyttet til en naturtype alene. I de få tilfellene dette er sant, kan man si med sikkerhet at det er den naturtypen og ingen annen man har med å gjøre. Sammen med manglende etterprøvbarehet fremstår rapporten dermed usikker, da den går langt i å påstå eksistensen av en naturtype basert på et funn som ikke kan etterprøves, og som like gjerne kan vokse i en rødlistet naturtype som i en naturtype som ikke er det. For øvrig bemerkes at rapporten nevner «boreonemoral regnskog». Her er etterprøvbareheten et stort problem, fordi denne naturtypen er både makroklimatisk og mikroklimatisk avgrenset. Den er lokalt avgrenset av terrengforhold som gir liten uttørkingseksponering. Det finnes også to typer boreonemoral regnskog. Det finnes med og uten bartredominans. Boreonemoral regnskog med bartredominans er rødlistet (VU), men boreonemoral regnskog uten bartredominans er ikke rødlistet. Her er stadfesting essensielt, fordi bartrærne i området dominerer på den tørre høyden avsatt til o_UTE1 i plankartet, lokalt kjent som "Bambiskogen". Løvtrær dominerer i det våte søkket. Det stilles dermed spørsmål om det er boreonemoral regnskog dominert av bartrær eller ikke, hvor den ene typen er rødlistet og den andre ikke.

I Sivilombudets uttalelse (22) blir det kommentert følgende: «hvor omfattende og nøyaktige undersøkelser som må foretas i konkrete saker, beror på en avveining der hensynet til å oppnå et forsvarlig resultat veies mot tids- og ressursbruken. I saker som berører naturmangfoldet er undersøkelsesplikten også supplert av naturmangfoldloven (nml) § 8 jf. § 7. Etter bestemmelsen skal offentliges beslutninger så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.»

Etter kommunens vurdering tilsier faktum i saken at det ikke skal foretas ytterligere utredning. Hensynet til naturmangfold må veies opp mot hensynet til ny skole. Dersom det skal gjennomføres nye utredninger, eller undersøkelser, forsinkes skolen ytterligere. Sivilombudets behandling av omgjøringsvedtaket har allerede utsatt skolestart med ett år.

Kommunen vil også påpeke hvilken potensiell presedens en oppheving av saken vil få for andre kommunale saker. Planen har vært sendt på høring og undergitt en omfattende saksbehandling. Dersom Statsforvalteren opphever planen som følge av en udokumentert påstand, åpner dette for omkamper sent i prosessen også i andre saker. Dette er særdeles uheldig for forutberegnelighet i plansaker og bør kun utføres hvor det faktiske grunnlaget for vedtaket åpenbart er feil, og at feilen er vesentlig.

Skolebygget vil komme i konflikt med registrert forekomst av buttursemose (registrert som sårbar VU hvis artsbestemmelsen er korrekt). Arten er funnet på jord i bergsprekk. Kommunen vil forsøke å flytte forekomsten av den aktuelle mosen innenfor tomten til tilsvarende lokalitet som avbøtende tiltak i samråd med kompetente fagfolk, men slik flytting er ikke alltid vellykket.

Konsekvensutredning

Sivilombudet ber også Statsforvalteren på nytt vurdere om de nye opplysningene innebærer at planen skal returneres til kommunen og konsekvensutredes som følge av nye funnopplysninger. Kommunen vurderer det som lite hensiktsmessig å starte en konsekvensutredning nå, etter at resten av detaljreguleringsplanen er utarbeidet. Det vises også til notatet fra professor Lundberg vedlagt som bilag 2, hvilket tilsier at det ikke er behov for ytterligere utredninger.

En konsekvensutredning skal vurdere ulike alternativer. I denne saken finnes det i realiteten ingen andre reelle alternativer å utrede. Veia trenger ny barneskole. Karmøy kommune har allerede brukt kr 33 millioner på kjøp av tomtearealer og prosjektering av ny skole.

I prosjekteringen er gjort vurderinger av hvilke plasseringer som gir best utnyttelse, beste solforhold for lek og innstråling av dagslys på bygningens fasader (det er krav om dagslys i skolebygninger), og minst mulig inngrep i terreng for å bevare mest mulig av "Bambiskogen" og vegetasjonen rundt skoleanlegget.

Det er også gjort vurderinger av plassering av bygninger og anlegg basert på vernede bygninger i nærheten til skolegården og skolebygningen. Den plasseringen som er valgt, er den plasseringen som kom best ut, og det er derfor ingen reelle alternativer å flytte utbyggingsarealet innenfor planområdet.

Når plasseringen på forhånd er gitt innenfor planområdet, er det vanskelig å skulle gjøre en konsekvensutredning som er i tråd med forskriftens § 19, andre ledd. Det er tvilsomt at en konsekvensutredning oppnår noe som helst i dette tilfellet.

I verste fall vil det eneste en oppnår være å utsette åpning av ny skole med flere år enn det ene året det allerede er utsatt med. Selv om en legger bort samfunnsøkonomiske grunner som tid og offentlige ressurser som forbrukes, vil kanskje det verste være de svært negative følgene en utsettelse vil bety for skolebarna.

Konklusjon

Sivilombudet har anmodet Statsforvalteren om å behandle saken på nytt og sørge for at vurderingen i planvedtaket baseres på riktige faktiske premisser. Ombudet har ikke pålagt Statsforvalteren om å oppheve planvedtaket og sende dette tilbake til kommunen for ny behandling. Gjennom uttalelsen fra professor Lundberg mener kommunen at sakens faktum er tilstrekkelig utredet. Det vises da også til at denne vurderingen må foretas konkret og avveies, der hensynet til å oppnå et forsvarlig resultat veies opp mot tids- og ressursbruken.

Med hilsen

Michael W. Kolbeinsen
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Bilag 1 - Oversikt over naturverdier i reguleringsplanområdet for Veia skole

Bilag 2 - Notat om vegetasjonen i og ved tomt for ny skule på Veia